

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 190 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 8. januarja 1927.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 2.

Predlog finančnega zakona za l. 1927/1928.

Te dni so prodrle v javnost prve vesti o podrobnostih predloga finančnega zakona za bodoče proračunsko leto. Finančni zakoni so pri nas veliko večje važnosti nego v drugih državah, kjer se nanašajo samo na strogo proračunske zadeve, dočim se pri nas s finančnimi zakoni zasilno uravnavajo ali izpreminjajo posamezna določila veljavnih zakonov. Naši finančni zakoni so torej specijelno za gospodarstvo velikega pomena.

Novi finančni zakon se v tem pogledu ne razlikuje od prejšnjih finančnih zakonov, iz katerih recipira večino legislativnih odredb.

Neizpremenjene ostanejo predvsem davčne odredbe, ako ne upoštevamo izpremembe glede obdačevanja pokojninskih prejemkov staropokojencev. Edino olajšavo glede davkov vsebuje čl. 77 predloga, ki določa, da se davkoplačevalcem, katerim je leta 1926. uničila povodenj posevke, ne predpiše, odnosno ne izterja dohodnina za l. 1925 in 1926. Pač pa se kaže v predlogu tendenca, da se poostri dovoljevanje samoupravnih doklad na neposredne davke in odobravanje za pobiranje samostojnih davčin in naklad za samoupravne namene. Člen 6. predloga določa glede samostojnih davčin in naklad za samoupravne namene sledeče: »Županije, okrožja, okraj, mestni senati in občine ne smejo uvajati, odmerjati in pobirati nikako naklado, takso, trošarino ali tem slično dajatev, ako nimajo za to zakonskega pooblastila, vsako uvajanje novih ali povečanje starih zakonsko dovoljenih naklad mora pa predhodno oceniti in odobriti minister za finance.« S tem določilom se za celo državo zakonsko uveljavi, odnosno razširi razpis ministra financ, ki prepoveduje pobiranje prevoznih in izvoznih taks od strani občin. Glede samoupravnih doklad na neposredne davke določa čl. 73 sledeče: Oblasne, okrožne in okrajne doklade na neposredne davke preko 100%, občinske pa preko 300% dovoljuje minister za finance za Srbijo in Črno goro neposredno, za ostale kraje pa preko svojih delegatov, odnosno oblastnega direktorja. Samo proračune mestnih občin, če predvidevajo izdatke preko 3 milijonov dinarjev, odobrava minister za finance sam ne glede na višino dokladnega odstotka.

Samoupravna obremenitev v sedanjosti izmeri tako občutno obremenjuje naše gospodarsko življenje, da moramo le pozdravljati, da je tudi državna uprava uvidela, da je v tem pogledu nujno potrebna stroga kontrola. Samo obžalovati moramo, da se tudi za občinske doklade ni določila meja vsaj s 150%, ker ravno v občinskih zastopih se največkrat uveljavljajo uplivi, ki niso ravno prijazni podjetništvu.

Za gospodarske kroge je izredne važnosti čl. 183 predloga, ki se glasi: Nobena terjatev, čeprav temelji na pravomočni sodbi ali drugi listini, se ne more eksekutivnim putem izterjati iz državne imovine. S tem določilom se hoče država zavarovati pred eksekucijami, katere se vodijo vedno pogostejše proti njej, ker ne poravnava redno svojih obveznosti napram raznim dobaviteljem. Sicer je hotela to določilo nekoliko omiliti s členom 31., s katerim pooblašča ministra financ, da izda za poravnavo državnih obveznosti iz prejšnjih let državne bone proti 6% obrestim za ce-

lokupno vsoto 150 milijonov Din, vendar pa ta kompenzacija niti izdaleka ne odtehta dalekosežnosti imunitete, katero zahteva država za-se v eksekucijskem postopanju. Državi gredo brez dvoma posebni privilegiji, a teh ne sme izrabljati za oškodovanje gospodarstva, na način, ki ovira razvoj in razmah privatnega podjetništva.

Izmed carinskih odredb izpreminja predlog čl. 126 carinskega zakona v tem, da zvišuje kazen za ladje, ki prisanejo ob inozemskem bregu od 1000 Din na 10.000 Din, členu 131. carinskega zakona pa se doda nov odstavek sledeče vsebine: Ako se ob prvi ali ob ponovni licitaciji ne doseže cena v znesku, s katerim je blago obremenjeno iz naslova carine in ostalih davščin ali taks, ki se pobirajo na carinarnicah, odloča o pravomočnosti take prodaje minister za finance, ki je pooblaščen, da po prostem prevdaru določi, kaj naj se z blagom zgodi, ako prodaje ne odobri.

Zakon o kaldrmini, ki se pobira na carinarnici, se s čl. 87 predloga izpremeni v toliko, da smejo občine porabljati kaldrmino tudi za graditev carinskih poslopij in skladišč, vendar pa v tem primeru niso upravičene zahtevati za uporabo takih prostorov od carinarnice kake odškodnine.

Ostale legislativne odredbe predloga so sicer tudi splošno važne, vendar pa za gospodarstvo ne prihajajo v taki meri v poštev, nego navedene.

V zadnjem času se je govorilo, da se hoče s finančnim zakonom nalčiti delniškim družbam, da mora o en del svojih rezervnih fondov nalagati v državne papirje. Tega določila predlog ne vsebuje. Posrečilo se je torej za enkrat preprečiti omenjeno namero, ki bi brez dvoma občutno škodovala našim delniškim društvom.

UMESTNA ODREDBA.

Odbor za oceno državnih nabav je naslovil pred kratkim na vsa merodajna oblastva okrožnico, v kateri graja, da se mu pošiljajo zahteve glede naknadnih del in večja dela, dasi kredit za taka dela ali sploh ni zasiguran ali pa le deloma, odnosno so predmetna dela že dovršena. Odbor opozarja na določilo čl. 95 zakona o državnem računovodstvu in zahteva, da se mu pošiljajo predlogi za državne nabave preko 100.000 Din. predno se z delom še prične in le takrat, ako je kredit za delo že na razpolago.

***

VAŽNA ODLOČBA DRŽAVNEGA SVETA GLEDE EMISIJSKIH TAKS.

Od 1. januarja 1919 dalje so zavezani emisijski taksi tudi azijski prejemki ob emisiji delnic na podlagi zakona o taksah in pristojbinah, ki stopijo v veljavo dne 15. novembra 1923. Od azijske je bilo treba takrat torej plačati emisijsko takso naknadno. Ob tej priliki so se postavljali davčni uradi na stališče, da ob naknadnem plačilu niso odbitni dejanski stroški za emisijo delnic, češ da predmetno določilo zakona velja samo pro futuro in se torej ne nanaša tudi na naknadna plačila. Na konkretno tožko je Državni svet 27. oktobra 1926, št. 37943, odločil, da naziranje davčnih uradov v tem pogledu ni utemeljeno v zakonu in je tožbenemu zahtevku, da se dovoli emisijske stroške odbiti tudi ob naknadnem plačilu, to je za azijske, dosežen pred 15. novembrom 1926, v polnem obsegu ugodil.

Devize 1926.

Leto 1926 je pomenilo za večino vrednot dobo nadaljne stabilizacije in nadaljevanje procesa, ki se je pričel leta 1923. Od dveh velikih evropskih novčanih zvez, skandinavske in latinske, obstoji sedaj samo še prva in se bliža svoji popolni obnovi; švedska in danska krona sta svojo mirovno pariteto skoraj dosegli, norveška ji je zelo blizu. Nasprotno se je pa latinska unija letos tudi juridično razdružila, ko faktično itak že dolgo časa ni več ob-

stojala; začela je Belgija z osnutjem nove vrednote, »belga«. Na novo je prišla med vrednote ogrska vrednota pengö, o kateri obširno poročamo v drugem članku. Da moremo spreembe tečaja raznih evropskih enot primerjati, navedemo tečaje borze v Newyorku, ki je bila tudi letos za Evropo merodajna. V tabeli so navedeni devizni tečaji za 10.000 enot, za London za 100 funtov.

	1. I. 1926	1. IV. 1926	1. VII. 1926	1. X. 1926	15. XII. 1926
London	485.12	486.25	486.62	485.25	485.—
Amsterdam	425.—	4009.—	4017.—	4004.—	3998.—
Stockholm	2681.—	262.—	2383.—	2374.—	2672.—
Kopenhagen	2470.—	2618.—	2653.—	2366.—	2663.—
Berlin	2380.—	2381.—	2381.—	2382.—	2380.—
Oslo	2184.—	2143.—	2196.—	2190.—	2525.—
Zürich	132.—	126.—	1936.—	133.—	1932.—
Madrid	1412.—	1416.—	1612.—	1515.—	1525.—
Dunaj	1412.—	1412.—	1425.—	1425.—	1412.—
Varšava	1150.—	1252.—	974.—	1112.—	1114.—
Eruselj	453.—	364.—	271.—	271.—	1392.—
Rim	403.50	402.37	356.—	377.—	458.—
Pariz	376.—	314.—	268.—	281.—	399.—
Praga	296.—	296.25	296.25	296.25	296.25
Belgrad	177.50	176.—	177.50	176.75	176.75
Helsingfors	252.—	253.—	251.50	251.—	251.—
Bukarešta	46.—	41.25	46.—	51.25	48.50
Sofia	72.25	73.—	72.50	72.50	72.50
Budimpešta	0.14 1/2	0.14 1/4	0.14 1/4	0.14 1/4	0.14 1/4

Visokovredni tečaji dolarja in funta so se ohranili tudi lani. Funt ni vsled štrajka nič izgubil in se je stalno držal paritetnega tečaja. Tudi holandski goidinar in švedska krona sta imela miren razvoj. Danska in norveška krona sta stremili po mirovni pariteti; danska ji je prišla na 1% blizu, norveška za na 7%. Če pa pomislimo, da je bila notacija danske devize leta 1925 1750 in notacija norveške devize 1550, vidimo, da sta se obe valuti tekom dveh let dvignili za 70%, in bo najbrž letos skandinavska novčna zveza spet vzpostavljena. Nepomembno je bilo kolebanje nemške marke, švicarskega franka, avstrijskega šilinga, češke krone, dinarja, finske, bolgarske in ogrske enote, nekoliko večje v Bukarešti in precej večje v Madridu. Poljski zlat je v drugem lanskem četrtletju vsled nepojasnjenih gospodarskih razmer šel zelo nazaj, a je to nazadovanje v drugi letni polovici popravil. Od vrednot nekdanje latinske unije omenjamo najprvo »belgo«. Belgijski frank je bil lani zelo nemiren in je zgubil v par mesecih skoraj po-

lovico svoje vrednosti. Belgijci so ga hoteli oprčiti tečajnega razvoja francoskega franka in se jim je to v oktobru posrečilo. 27. oktobra so vpeljali »belgo« = 5 frankov in se njen tečaj od tedaj ni skoraj nič spremenil. Tendenca francoskega franka je bila od od začetka zelo slaba, najslabša v juniju, in se je nato rapidno dvignila, skoraj na 400; dvig od 1. julija do 15. decembra znaša skoraj 50%. Ni pa še gotovo, če bodo frank stabilizirali; večkrat že smo govorili o tem. Tudi lira je imela nemirno leto. Pet mesecev je bila nekako stabilizirana na ca 400, je šla nato za frankom in je dosegla 20. julija svoj najnižji tečaj, 318; 1. septembra je bila že spet na 378, 1. oktobra na 377; nato je šla zelo hitro navzgor in je prišla sredi decembra nad 450. Italijanska vlada hoče njen tečaj kolikor mogoče stabilizirati, ker je tako kolebanje gospodarsko zelo škodljivo; ni pa doslej še prav nič znano, kakšna bo podlaga stabilizacije.

* 1 belga = 5 frankov.

Oblastna samouprava v pri meri z deželno samoupravo.

(Konec.)

Samo ena izjema od teh načel obstoji in ta je v samoupravnem zakonu izrecno določena: odobravanje občinskih proračunov v smislu čl. 93, drugi odstavek samoupravnega zakona. Ta določba gotovo ni v skladu z načelno ureditvijo razmerja med državno upravo in samoupravo, po kateri pripada nadzor na občinsko samoupravo samo državi in nikakim višjim samoupravnim edinicam. Od tega načelnega stališča dopušča srbijansko zakonodajstvo samo eno izjemo: proračune srbijanskih občin je odobral okrožni odbor. To bo najbrže tudi edini razlog izjemi čl. 93 samoupravnega zakona.

Pridemo do zaključka, da prejšnja inštanca in nadzorstvena zveza med občino in deželo ni prenešana na oblastno samoupravo, razen proračun-

skih zadev. Z drugimi besedami: obstoječa inštanca pot ostane z oživitvorenjem oblastnih samouprav nespremenjena. Iz povedanega sledi, da je ta inštanca pot vse prej kot jasna in preprosta. Potrebna je poenostavljenja in preciziranja, na kar naj bo ozirom na načrt novega občinskega zakona opozorjeno. Danes se n. pr. v cestnih zadevah dogaja, da odredi občinski odbor popravilo občinskih potov, stranka se pritoži na glavarstvo, glavarstvo pošlje spis velikemu županu, veliki župan gradbenemu ravnatelstvu, gradbeno ravnatelstvo okrajnemu zastopu, ki reši pritožbo in sedaj šele se odpre pot na upravno sodišče. Predno je stvar končno razsojena, pretečejo meseci in leta, stranka ima pota in stroške, ne ve, pri čem je in cesta ostane ves ta čas nepopravljena.

Ako naj bodo naše samouprave, posebno občinska in oblastna, resnično samo-upravne, potem je dovolj, da se državni nadzor omejuje na poslovanje samoupravnih organov na splo-

no in ni treba, da potegne država in-
stancno pot v spornih zadevah strank
na svoje, na državne organe. Sporne
zadeve strank naj bi se v upravni in-
stancni poti dokončno rešile v okviru
ločene samouprave same, pritožba
naj bi šla od samoupravnega odbora
na samoupravno skupščino in odtod
tožba na upravno sodišče. Saj so ven-
dar tudi upravna sodišča nadzorni or-
gan in sicer državni nadzorni organ.

Ko tako primerjamo bodoče oblast-
ne in bivše deželne samouprave, ne
more ostati neomenjena še ena bist-
vena razlika med njimi. Tiče se go-
spodarstva. Deželna samouprava si
je sama sestavljala svoj proračun in
za samostojno kontrolirala. Celo c. kr.
računski sodni dvor ni imel tu inge-
rence. Z oblasno samoupravo je to
bistveno drugače. Res, oblasna skup-
ščina sestavlja oblasni proračun, to-
da mora ga poslati finančnemu mini-
stru na odobritev. In tu ima finančni
minister veliko moč, tako da more
oblasno samoupravo paralizirati. Do-
kim more namreč veliki župan ured-
be in sploh vse sklepe samouprave
presoja samo z vidika zakonitosti,
ne presoja finančni minister oblast-
nega proračuna samo z vidika zako-
nitosti, temveč tudi z vidika umestno-
sti. Zoper presojo z vidika umestnosti
pa ni tožbe na državni svet in ima to-
rej minister zadnji besedo, osnovano
na svojem »slobodnom nahodjenju«.
To pomeni, da bo samouprava »u tak-
voj zavlansosti od centralne uprave,
da če se moči razvijati samo u onoj
meri, u kojoj joj centralna vlast do-
pusli.« (Slob. Jovanović.)

Splošno se sodi, da so oblasne sa-
mouprave dediči deželnih samouprav
posebno glede deželne imovine, dežel-
nih skladov in gospodarskih podjetij.
Dvomimo, da bi bilo to tako sigurno.
Predvsem je treba v tem pogledu
ugotoviti, da v javnosti glede pravnih
razmer deželne imovine ni dosti več
znano kot to, da se nahača v državni
oskrbi. Vprašanje lasnika deželne
imovine je pa v zraku. Prehodna na-
redba nima nobene določbe, poseb-
nega zakona tudi ni. Točka 8 prehod-
nih določb samoupravnega zakona
odreja potrebno le glede prenosa sa-
moupravne imovine okrožij v Srbiji
in županij iz bivšega ogrsko-hrvat-
skega področja, molči pa popolnoma
o deželni imovini iz bivšega avstrijs-
kega področja. V tej zvezi naj bo
omenjeno, da se je pojavilo mišljenje,
da je ta imovina na podlagi mirovnih
pogodb prešla v državno last. Tudi to
mišljenje ni neizpodbojno, kajti za-
devni člen 208 senžermenske mirovne
pogodbe določa, da preide deželna
imovina brezplačno, ne določa pa nič
o tem, na koga preide. Deželna imo-
vina daje ugodna tla za strankarska
korita; vprašanje njene lastnine uteg-
ne povzročiti hude boje.

Dosedanji podatki nam zadostujejo,
da potegnemo bilanco. Vidimo, da je
bila bivša deželna samouprava le ve-
lik gospod, prav pravcati naslednik
nekdanjih deželnih stanov. Vidimo
tudi, da daje samoupravni zakon ob-
lastnim samoupravam obsežen delo-
krog, da pa je ta delokrog zgolj go-
spodarske in skrbstvene narave, tako
da bi ga s pravnega in s političnega
stališča lahko izvrševala lahko tudi
večja občina, delniška družba ali celo
premožen posameznik. S pravnega
stališča se nahajajo oblasne samo-
uprave skoro v istem položaju kot
pridobitne družbe ali društva po dru-
švenem zakonu. Političnih pravic ni-
majo in zato političnim, vladnim in za-
konodajnim faktorjem ne v slabem,
temveč tudi v dobrem ne bodo mogle
klubovati. Zato mislimo, da je pre-
uranjeno, če se pričakuje od oblastnih
samouprav izdatno in trajno zboljša-
nje naših razmer, bodisi gospodarskih
bodisi upravnih. Nasprotno, dokler
se naša centralna uprava in naša za-
konodajna skupščina ne bosta koreni-
to reformirali, se tudi naše razmere
ne morejo zboljšati.

Kupujmo in podpirajmo
domači izdelek.
IZVRŠNO
KOLINSKO CIKORIJO

EKSPOZE NOVEGA MINISTRA ZA FI- NANCE.

Minister za finance dr. Bogdan Mar-
ković je podal na zadnji seji finančnega
odbera ekspozice, v katerem je uvodoma
obravnaval tehnično stran novega prora-
čuna. Mnenje je, da bi bilo potrebno,
proračun razdeliti na dva dela in sicer
na proračun državnih prejemkov in iz-
datkov in na proračun prejemkov in iz-
datkov državnih podjetij. V nadaljnih iz-
vajanjih je naglašal potrebo dobre fi-
nančne uprave, ker brez dobre uprave je
nemogoče zadovoljivo upravljati državne
finance. Proračun je zelo omejen na
skrajne potrebe in je za 1800 milijonov
nižji napram prvotnim zahtevam posa-
meznih resorov. Med izdatki je omenjal
pokojnino in izjavil, da se morajo re-
vidirati na eni strani glede izmere, na
drugi strani pa glede pravice na pokoj-
nino. Glede davkov je minister izjavil,
da se po njegovem mnenju postopoma
bližamo davčnemu idealu enakomerne
davčne obremenitve, zakon o izenačenju
neposrednih davkov pomeni v tej smeri
precejšen korak naprej in zahtevati mo-
ramo, da se čimprej uvede. Med vzrok-
ki gospodarske krize navaja tudi preko-
merne davke, katere bo treba brez ozira
na negativen finančni efekt znižati. V
nadaljnih izvajanjih se je bavil g. mini-
ster s stabilizacijo dinarja, kreditnimi
prililkami v naši državi in z ureditvijo
državnih dolgov.

PENGÖ.

S 1. januarjem je prešla Ogrs. a k novi
vrednoti, k Pengö. Po sl. vens. o bi se to
reko, trd, kovani, zvenketajš denar;
prav pripravno ime. V sled. sil. ov z ino-
zemstvom ima ta sprememba p. men tudi
za vse druge kr. ge, tako za finan. ne kot
za trgov. e. Nova ogrska valuta bazira
na zlatu; na 1 kg čistega zlata pri. e 3800
pengö. D. sedanjia 12.500 ogrskih kron
je 1 pengö. V zlati pariteti je 1 zlati funt
enak 27.83 pengö, 1 zlati dolar 5.72, 1
zlati holandski goldinar 2.3, 1 zlati frank
1.1, 1 švedska zlaia krona 1.53, 1 zlata
marka 1.362, 1 avstrijski zlati šil. ng 0.8,
1 zlati goldinar 2.76, 1 zlata kroča 1.18
pengö. Torej je 1 pengö ca 10 dinarjev.
Vsi državni in občinski računi se vedijo
od 1. januarja naprej v pengö, ta vred-
nota je obvezna. Tudi trgovci morajo
knjiže, račune itd. voditi odslej v pengö,
v kronah označene cene ne veljajo več.
Preračunanje kron v pengö se izvrši z
delitvijo z 12.500; odlomki pod pol he-
lerja se opustijo, odlomki nad pol heler-
ja se računijo kot cel heler. Tudi inozem-
stvo se mora navaditi na novo enoto. Me-
nice, čeki itd., vse se mora glasiti odslej
na pengö. Deli z 12.500 in boš dobil novo
enoto.

Ker bo prilagoditev na novo enoto tra-
jala seveda precej časa, ima Narodna
banka pravico, da pusti na krone glaseče
se bankovce tudi še po 1. januarju v pro-
metu. V svrhu lažjega prehoda bo vpo-
klicala vlada najprvo bankovce, glaseče
se na 100.000 kron in manj. Ti bankovci
ostanejo zakonično plačilno sredstvo do
30. junja 1927 in jih bo od tedaj naprej
sloz tri leta sprejemala samo še Narod-
na banka. Bankovci na 500.000 in 1 mi-
lijon kron ostanejo še nadalje v prometu.

Ogrska se kljub vsem težkočam ni
ustrajala, da vpelje novo enoto; vzrok je
ta, da je zgubila krona po vojski svojo
vrednost v taki izmeri, da ni imela no-
bene praktične vrednosti več. Teore-
tično je pač vsaka stabilna vrednota
enako vredna, krona je slabizirana in
bi bila kot taka ostala lahko še nadalje.
A praktično je to nekaj drugega; nicle se
kopirajo, števila so ogromna, napaj je
veliko, čas se zamudi in dela je dosti;
zato je bila višja enota na vsak način
potrebna. Primerjajmo Rusijo, ko so kar
1 milijon napravili enak enoti, ali pa
Nemčije, ko je tež noč prejšnjih 4.2 bili-
jonov mark postalo 1 marka. O načnu
spremembe so se vel. ko posvetovali. Naj-
prvo so priporočali zlato krono ali an-
gleški šiling, nato pa avstrijski princip
delitve z 10.000, drugi tudi delitev z
20.000. Slednjč so se odločili za razmer-
je 1 : 12.500; to razmerje je nekako v
sredi med zlato krono in med 10.000-
kratno vrednostjo dosedanje papirne
krone. Zmanjšani nakupni moči prebi-
valstva je s tem pač ustrezno, isti nagibi
so vodili tudi Belgijce in Avstrijce. Se-
veda je delitev z 12.500 za navadnega
človeka precej težka in mu boš težko do-

povedal, da lahko 1 ar z 8 množi, namesto
da bi z 125 delil. Ker je ta prehod ne-
obhodno potreben, se bo najbrže prav
hitro izvršil.

Da bi pengö laj na cene vplival, tega
pač nihče ne pričakuje. Morda bo kdo
malo poskušal, a ravnoesje bo kmalu
spet vzpostavljeno. Psihologično si pa od
kovanega denarja isto obetajo kot pri
ras. Pridemo nazaj k zvenketajšemu
denarju, vemo, da je nekaj vreden, to
nam vrne spet zaupanje vanj in nas ba-
dri k varčevanju. Prej pa na viske vsote
se glaseči bankovci niso bili nič vredni
in jim nihče ni nič zaupal. Velik psiho-
logični moment je tu notri. Resnični pre-
hod k novi vrednosti je važen dogodek v
gospodarskem življenju vsakega naroda.
To bomo imeli priliko opazovati na Ogr-
škem in smo imeli še v veliko večji meri
priliko opazovanja na Nemškem.

AMERIKA BO PRIZNALA SOVJETSKO RUSIJO.

Kaker poročajo iz Washingtona je se-
nator Borah objavil, da namerava v se-
nату vprizoriti a cijo za priznanje so-
vjetske vlade. Predsednik komisije za
unanje zadeve ugotavlja, da washington-
tonska vlada nima nikakih povesod, da
bi nadaljevala z ignoriranjem obstoječe
moskovske vlade. Anglija, Nemčija in
druge države strahijo s komunističnim
strašilom, da bi preplasi Ameriko,
medtem ko iste države imajo od trgo-
vanja z Rusijo ogromne dobičke. Sena-
tor Borah je dočal, da vidi v tem postop-
panju eno premetenost, ki se vprablja
v zadevah s Kitajsko, Mehiko in Nikara-
guc. Uverjen je, da bo predstavljala Ru-
sija najboljšo pot za odtok ameriških iz-
delkov, in izjavlja, da plačujejo Ameri-
kanci jako drago strah pred komuniz-
mom, ki nikakor ne more ogručati Zdu-
ženih drav.

Trgovina.

Naši trgovski stiki z Egiptom. V pred-
ojni dobi so bili trgovski stiki Slovenije
z Egiptom precej živahni. V Egiptu smo
izvažali stavbeni les, sadje (jabolka), ki-
slo zelje, fižol in deloma tudi krompir,
iz Egipta pa smo dobivali bombaž in si-
rove kože kot sirovine za predelne in-
dustrije. Raven tega je bil znaten uvoz
naših industrijskih proizvodov, na pri-
mer železa in strojene kože, in so naša
večja industrijska podjetja imela v Egiptu
svoja stalna zastopstva. Tekem sve-
točne vojne so se ti stiki popolnoma pre-
kinili in še danes niso obnovljeni v taki
meri, v kakoršni so obstojali pred vojno.

LISTEK.

Lj. Čurčin:

Vprašanje organizacije zunanje službe.

(Nadaljevanje.)

Druga potrebna posebnost uradni-
kov zunanje službe obstoja v gotovi
družabni spretnosti, katere se po na-
ravnih dispozicijah hitreje ali počas-
neje razvija. Za dobro kretanje v
družbi je podlaga domača vzgoja, ka-
čero je kasneje v praktičnem življenju
težko nadomestiti. V družbi ni mesta
za neuke in plašne mladeniče, ki se
ne spoznavajo in ne razgovarjajo z ni-
komur, v pretirani skromnosti stoje
neampljeni in jo pobrišejo pri prvi pri-
tiki. Zato se domača vzgoja izpopol-
njuje z družabno vzgojo mladih urad-
nikov. Posebej, ko pride uradnik na
višje in samostojno mesto, spretnost
in dobro kretanje v družbi ne zado-
stuje več. Vse bolj potrebna je repre-
zentanca, pri kateri igra denar vedno
vidnejšo vlogo. Zaman je pri zunanji
službi vsako deklamovanje o demo-
kratizmu; politike, finančnike in go-
spodarske predstavnike spoznal bo
znovit, gostoljuben svetnik in konzul
hitreje in lažje nego najbolj nadarjeni
siromak in štedljivec; ker pa, more dr-

žava le v omejeni meri plačati repre-
zentanco šefov misij, in sicer onih, ki
so na najvažnejših mestih, ne pa vse-
ga osebja v inozemstvu, bi bilo potreb-
no, da se gotov procent osebja izbere
iz imovitih krogov, seveda vedno
predpostavljajoč, da so ti mladeniči
tudi sicer sposobni za to kariero. Iz
istih razlogov je pogoj za ženitbeno
dovoljenje uradniku zunanje službe,
da prinaša žena v zakon premoženje.

Upravičena je vsekakor največja
pozornost ob izbiranju uradnikov za
zunanjo službo glede njihovega zna-
čaja. Tajnosti, koje morajo kljub vsej
borbi proti tajni diplomaciji čuvati, so
dostikrat za državo usodopolnega zna-
čaja. Mišljenje, mentaliteta in pravec
vzgoje in izobrazbe bolj vplivajo na
pravec politike same, nego zvijače in
intrige, ki so le dosti slabša vrsta tak-
tike.

Uradniki zunanje službe imajo če-
sto tudi upravljati večje vsote tujega
denarja. Zato je treba izključiti ljudi
sumljive preteklosti, kompromitirane,
koruptne in lahkomišelnne elemente in
igralce. Vendar se ta previdnost v iz-
biranju kandidatov ne sme jemati za
izgovor, da se rezervoar, iz kojega se
črpajo te delovne sile, uravna po stran-
karskih in drugih nagibih, in da se
gotove pokrajine in gotovi sloji pred-
postavljajo drugim. Vmešavanje v no-
tranjo politiko v splošnem nepovoljno

vpliva na zunanjo kariero in zato se
mora ista strogo prepovedati uradni-
kom zunanje službe. Že sama okol-
nost, da mora v mnogih ustavnih
državah biti minister za zunanje za-
deve izvoljen za narodnega poslanca,
ga napravlja odvisnega od mandata
in od njegovega mesta v inozemstvu,
odvzema del njegovega časa in nje-
gove energije od zunanje službe in
vlači tudi nehote vplive iz vclilnega
središča v uradniški problem te
službe.

Kar se tiče elementov, iz katerih se
se sestavlja današnja zunanja služba,
je v njihovih kadrih vseh evropskih
držav izzvala vojna občutna kriza. Čim
je vojna izbruhnila, je javnost obdol-
žila predvojno diplomacijo, da je ni
preprečila, a kasneje jo je obtožila ra-
di draginje, ki jo je vojna povzročila;
ker je za časa vojne generalni štab
imel v politiki glavno besedo, izgle-
dalo je nekaj časa, da bo vojak osvojil
tudi domeno zunanje službe, ker se je
sklepalo, da bo oni, ki vodi vojno in
orožje, znal voditi tudi politiko in
njena sredstva. Ko je ta iluzija z di-
plomatičnimi generalštabnimi ofi-
cirji propadla, došla je ona s protivniki
tajne in pristaši slabo pojmovane jav-
ne diplomacije. Namesto z diplomatsko
izobrazbo stopili so v diplomatsko
areno politiki iz parlamenta, učenjaki
in strokovnjaki, ki so se prostoduš-

no, iskreno in nepristransko, a brez
zadostnega poznavanja mednarodnih
odnošajev, njihovega bistva in njih-
vih raznovrstnih oblik spuščali v re-
ševanje najtežjih mednarodnih pro-
blemov, ostavljajoč za seboj cele go-
re popisanih in tiskanih pol papirja,
pa dokaj malo stvarnih uspehov. V
istem času se je pojavila pod okriljem
te borbene parole, a priporočena na-
rodnim poslancem in drugim vpliv-
ljudem, cela jata »streberjev« in ari-
vistov, ki so si v glavnem iz časopisov
pridobili svojo veliko politično zna-
nost, a od kojih je vsak posamezni za
časa vojne najmanj rešil domovino.
Tako se je na primer zgodilo dr. Ro-
se-u, enemu od povojnih nemških
ministrov za zunanje zadeve, da mu
je za časa njegovega ministrovanja
neki narodni poslanec priporočil ne-
kega za domovino vrlo zaslužnega
zdravnika za poslaniško mesto v ino-
zemstvu. Dr. Roseu poslušal ga je mir-
no in mu odgovoril: »Zakaj ne, če bo
mogel eden od mojih diplomatov na
razpoložanju prevzeti zdravniško pra-
kso Vašega varovanca...« Naposled
so prišli v večjem številu politiki, ki
so že tudi pred vojno, četudi v ome-
jenem številu, v mnogih ustavnih dr-
žavah vstopili v zunanjo kariero, obi-
čajno kot ministri zunanjih zadev ali
kot poslaniki v inozemstvu.

(Dalje sledi.)

Glavni povod, da stiki še niso v polnem obsegu vzpostavljeni, so nesigurne politične prilike, pomanjšanje dobrih zvez naših pristanšč z Egiptom in tarina politika tržaškega Lloydja, ki daje avstrijskemu in češkoslovaškemu blagu večje popuste in voznini konkurenčnih predmetov nego našim izvoznikom, tako na primer se upognjeno pohoštvo iz Češkoslovaške prevaža iz Trsta do Aleksandrije za eno tretjino cenejše nego naše, vsled česar je s tem skoro vsaka konkurenca nemogoča. V zadnjem času se je ministrstvo za trgovino in industrijo začelo zanimati za izvozne prilike v Egiptu in upamo, da se mu posreči omogočiti, da čimprej obnovimo tudi s to državo svoje predvojne gospodarske stike.

Konkur. i v letu 1926. V letu 1926 je bilo pri protokoliranih tvrdkah v Sloveniji razglašanih 29 (leta 1925: 32) konkurzov i. s. pri posameznih tvrdkah 18 (21), pri javnih trgovskih družbah 2 (5), pri družbah z omejeno zavezo 3 (3), pri delniških družbah 2 (1) in pri zadrugah 4 (2). Pri neprotokoliranih tvrdkah je bilo v letu 1926 (1925) razglašanih 48 (46) konkurzov.

Vpisi v trgovinski register. Vpisali sta se nastopni firmi: Gradnik in drug, družba z o. z., Radomlje, Podgoršek & Bolhar, usnjarna, Vir-Dob.

Izbrisali v trgovskem registru. V letu 1926 (1925) je bilo v trgovskem registru izbranih 56 (61) tvrdk. Od teh je bilo 17 (34) posameznih tvrdk, 17 (18) javnih trgovskih družb, 16 (9) družb z omejeno zavezo in 6 (0) delniških družb. Iz združnega registra se je v l. 1926 (1925) izbrisalo 41 (15) zadrug.

Družbe na Dunaju. Ustanavljanje novih gospodarskih družb je bilo v letu 1926 manjše kot v letu 1925. Ustanovili so 11 družb z glavnico 9.65 mil. šilingov, leto prej pa 39 družb z glavnico 9.68 mil. šilingov. Družb je bilo sicer manj, glavnica pa je ostala na isti višini. Glavnico že obstoječih družb so samo 14krat zvišali, in sicer od 3.85 na 4.9 mil. šilingov. Izbrisali so pa leta 1926 27 družb, leta 1925 pa 23 družb.

Češkoslovaška trgovska pogodba z Avstrijo. — Dne 8. t. m. prično v Pragi znova trgovska pogajanja Češkoslovaške z Avstrijo, ki je svoje želje že precizirala. Za enkrat gre za to, da se očiteljno pojasni stališče Češkoslovaške napram tem željam, na kar bo precizirala svoje želje tudi Češkoslovaška in se bo v nadaljnjem poteku pogajanj razpravljalo o obojestranskih interesih.

Industrija.

Kemično tovarno v Mostah namerava oddati oddelek za sekvestre v zakup. Tovarna je last tvrdke G. Giulmi, družba z omejeno zavezo, in izdeluje polabritate za proizvodnjo aluminia.

Kriza v italijanski tekstilni industriji. Te dni se je vršilo v Milanu zborovanje italijanskih bombažnih industrijcev, kojega udeleženci so zastopali tri milijone vreten in 70.000 statev. Zbrovalci so sklenili, da se od 4. januarja naprej v vseh italijanskih bombaževih predilnicah in tkalnicah reducira 48 urni delovni teden za 8 ur. Podjetjem, ki delajo v posadih, so predlagali redukcijo 90 urnega delovnega tedna za 15 ur. V pogajanjih so označali krizo italijanske bombaževе industrije ponovno in izrecno kot prodajno krizo in so poudarjali, da obstaja med produkcijo in povpraševanjem doma in v inozemstvu nesorazmernost, ki zahteva strogo disciplinirano postopanje. Redukcijo delovnega tesa opravičujejo z višjo silo in poudarjajo, da delavcev za izgubljene ure nihakar ne morejo odškodovati. Posebna komisija bo nadzorovala izvedbo teh sklepov in bo, če treba, dala interesentom novih nasvetov.

Denarstvo.

Lombardna posojila pri poštni hranilnici se dovoljujejo za dobo treh mesecev, vendar se lahko tako posojilo vsake tri mesece podaljša (prolongira). Dolež se je moralo pri vsakem podaljšanju odplačati 10 odstotkov prejetega posojila. Ker pa je bilo to odplačevanje posojila v obrokih za mnoge posojiljemalce neprikladno, je generalna direkcija poštne hranilnice dovolila, da se smejo do nadaljnjega taka posojila podaljševati (prolongirati) ne da bi bilo stranki treba odplačati del prejetega posojila.

Češkoslovaška Narodna banka. Prejšnja praksa bančnega urada pri finančnem ministru v Pragi je bila od Narodne banke sprejeta tudi v tem, da bodo letno bilanco sestavili že v prvem januarjskem tednu. Za preteklo leto doseženi čisti dobiček bo tudi že v prihodnjih dneh znan. Definitivni predlog za občni zbor, ki se bo vršil v prvi februarjevi polovici, bo predložil bančni svet, ki se bo sestel 24. januarja.

Dolg Portugalske na Angleškem. — V Londonu so podpisali Angleži in Portugalci dogovor glede odplačevanja portugalskega dolga. Ureditvev dolga naj bi bila ali enkratna ali pa v obrokih. V prvem slučaju morajo plačati Portugalci do konca leta 1927 znesek 5.5 milijonov funtov, v drugem pa skoz 62 let obroke, ki bi do konca leta 1988 znesli nad 20.5 mil. funtov. Če bo obveljala druga možnost, bodo plačali Portugalci najprvo 125.000 funtov za leto 1926 nazaj, nato 250.000 funtov za leto 1927, 300.000 funtov za 1928, po 350.000 za leta 1929 do 1938, po 400.000 funtov za leta 1939 do 1985 in po 200.000 funtov za leta 1986, 1987 in 1988. Vidimo, kako velika anksa je razlika, če plačamo ves dolg naenkrat ali pa če ga raztegemo na obroke.

Glavna založja

F. ŠIBENIK, Ljubljana.

Promet.

Zamena tuzemskih tovornih in brzovoznih listov. Delegacija ministrstva linanc v Ljubljani opozarja na razglas o novi emisiji tovornih listov za natančni promet v Uradnem listu z dne 31. decembra 1926, koš 121, stran 819. Zamena starih tovornih listov za nove se zaključuje neprekinjeno z 31. marcem 1927.

Prodaja starih znamk krške izdaje. V pisarni ekonomskega oddelka poštnege ministrstva v Beogradu, Deligradska ul. ca 44, bo dne 28. januarja 1927 pismena dražba starih frankovnih in portovnih znamk krške izdaje (okoli 265.000 znamk). Pogoji so na vpogled pri ekonomskem odseku poštnege ravnateljstva v Ljubljani.

Prost prevoz naše živine preko Ogrske v Avstrijo. — Ogrsko poljedelsko ministrstvo je ukinilo zahtevo po posebnih dovoljenjih za prevoz naše živine preko Ogrske v Avstrijo, ker je naša država med tem sklenila z Avstrijo posebno veterinarsko konvencijo.

Telefon v Belgiji. Glede komercializacije belgijskega telefona govorijo, da se bo ustanovila akcijska družba, ki bo pod poročtvom države na isti način kakor železniška družba vodila izkoriščanje doleže čisto državnega telefonskega sistema. Nova družba bo najela najprvo posojilo v svrhu nadaljnje izgradbe sistema, na primer vpeljave novih vodov v daljavo, nato pa bo začela z avtomatičnim obratom. Stroški razširjenega programa, ki ga bodo izvedli v bodočih desetih letih, so preračunjeni na več kot 1 milijardo frankov, oziroma več kot 200 milijonov belg. Izročitev telefonske službe v zasebne roke bo bistveno dvignila pristojbine in bo oprostila belgijski državni preračun precejšnjega deficita. O prehodu belgijskih železnic iz državnih v zasebne roke je »Trgovski list« že obširno poročal.

Davki in takse.

Vprašanje avtonomnih samostojnih davščin in naklad pred Narodno skupščino. — V Narodni skupščini je staval poslanec dr. Zanič na ministra financ vprašanje glede avtonomnih samostojnih davščin in naklad. V svojem vprašanju navaja dejstvo, da je prejšnji minister za finance prepovedal občinam pobirati tlakarino in prevozne ter izvozne takse, ki tvorijo velik del dohodkov samoupravnih edinic. Dr. Zanič končno vprašuje ministra, je-li pripravljen preklicati predmetno prepoved svojega prednika. G. minister za finance je odgovoril, da je zadeva sicer zelo važna in nujna, vendar pa prosil finančni odbor, da mu dovolil odgovoriti na stavljen vprašanje na eni prihodnjih sej.

Carina.

Carinski prejemki v drugi desetini meseca decembra 1926. — V drugi desetini meseca decembra t. l. so v naš. državi pobrale carinarnice 46,434.044 Din carine. Na posamezne carinske blagajne se ta donos razdeli sledeče: Beograd 12,796.008 Din, Zagreb 11,683.506 Din, Novi Sad 7,947.423 Din, Ljubljana 7,630.125 Din, Dubrovnik 3,055.693 Din, Skopje 1,812.970 Din, Split 1,507.919 dinarjev. Napram prvi desetini meseca so se prejemki povišali za 3,347.217 Din. Od 1. aprila do 20. decembra 1926 se je na carinah pobralo 1.261,152.504 Din, po proračunu pa je bil donos za navedeni čas predviden z 1.191,702.780 Din. Dejanski dohodki so torej proračun prekorčili za 69,449.724 Din.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v okolici Maribora, prosi vse svoje člane, kateri še niso poravnali svoje članarne za leto 1925 in 1926, da to nemudoma storijo, ker drugače bi njim nepotrebno dopisovanje povzročilo še večje stroške. — Načelnik.

Trgovski ples, ena najlepših prireditelj vsake plesne sezije, se vrši letos v soboto, dne 15. januarja ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union. Vstop samo proti vabilu. Odbor.

RAZNO.

Ljudsko gibanje v Mariboru v letu 1926. V letu 1926 je bilo v Mariboru rojenih 885 otrok (t. j. 472 moškega, 413 ženskega spola, med temi je bilo 36 mrtvorojenih, 188 nezakonskih otrok in 1 najdenček). Umrlih je bilo 717 oseb in sicer 371 moških in 364 ženskih. Izvršilo se je 395 porok. Pri katoličanih je bilo rojenih 868 otrok, 660 oseb je umrlo in poročilo se je 361 parov. Po edinih župnijah se te številke razdele takole: Stolna župnija: 142 rojenih (81 moškega, 90 ženskega spola) in 89 nezakonskih, umrlo jih je 129 (in sicer 72 moških in 57 ženskih oseb), porok je bilo 139. Magdalenska župnija: rojstev je bilo 532 (t. j. 282 moškega, 250 ženskega spola), 31 mrtvorojenih 21 moškega, 10 ženskega spola) nezakonskih otrok je bilo 131, porok pa 112. — Pri protestantih je bilo 5 otrok (1 moškega 4 ženskega spola) rojenih; umrlo jih je 11 in sicer 5 moških in 6 ženskih oseb, poročilo se jih je 14 parov. Pri pravoslavnih je bilo 12 otrok rojenih in sicer 4 moškega in 8 ženskega spola; umrlo jih je 16 in sicer 13 moških in 3 ženske osebe. Med temi je bilo 12 vojakov, poročilo se jih je 20 parov. Neugodno socialno življenje in še vedno trajajoča stanovanjska beda je vzrok temu, da je primeroma veliko število mrtvorojenih in majhno število porok, pa tudi ogromno število nezakonskih otrok.

Reparacijska kvota za Jugoslavijo. Iz reparacij, ki jih dajejo Nemci, so nakazali Jugoslaviji za čas od 1. septembra do 31. decembra 1926 znesek 59,749.483 mark. Ta znesek se porabi za plačilo stvarnih davatjev, ki jih je dala Nemčija že vnaprej. Poleg omenjene vsote ima dobiti Jugoslavija še 14 milijonov zlatih mark, tako da bo znašal skupni jugoslovanski reparacijski znesek zadnjih lanskih štirih mesecev skoraj 74 milijonov mark.

Indeksne številke iz Nemčije. — Indeksna številka za veletrgovino v Nemčiji je v razmerju 1913 = 100 izkazuje za mesec januar 1926 — 135.8, za april 132.7, za julij 133.1, za oktober 136.2 in za november 137.1 točk. Indeksna številka se je torej tekom leta 1926 zvišala za 1.3 točke.

Ljudsko štetje na Ruskem. Iz Rusije prinaja poročila o zadnjem ljudskem štetju. Moskva, katere prebivalstvo je leta 1919 po številu padlo na 800.000 štetje danes skoro 2,000.000 duš. Leningrad, tigar prebivalstvo je znašalo leta 1919 samo 400.000 štetje danes približno 1,600.000 prebivalcev. Tudi prebivalstvo ostalih mest je znano naraslo. V celoti štetje Rusija približno 170 milijonov prebivalcev.

Brezposelnost v Franciji in Belgiji. Kakor poročajo nekatere agencije grozi Franciji in Belgiji velika brezposelnostna kriza, katero povzročajo v Franciji zopetno dviganje franka, v Belgiji pa stabilizacija belgijske valute. Zato se izdajajo v obeh državah ulrepi, s katerimi hočejo vlade omejiti priseljevanje. Da se izognemo neprijetnim posledicam, se priporoča našim delavcem naj se ne izseljujejo v Francijo in Belgijo, ako nimajo sklenjene redne delovne pogodbe, v smislu obstoječih predpisov.

Pr. hodnji mednarodni poljedelski kongres. Med 23. in 28. maja t. l. se bo vršil pod pokroviteljstvom kralja v Rimu 13. mednarodni poljedelski kongres. Častno predsedstvo kongresa bo izročeno on. Mussoliniju. Kongres se bo razdelil v šest sekcij, v katerih se bo razpravljalo o najrazličnejših vprašanjih, ki se nanašajo na poljedelstvo.

Borza dela v Mariboru v letu 1926. Od 25. do 31. decembra 1926 je pri borzi dela v Mariboru iskalo dela 93 moških in 72 ženskih t. j. 168 oseb, 98 moškim in 51 ženskim, tedaj 92 oseb je bilo delo ponujeno, delo je pa došlo 92 oseb in sicer 55 moških in 37 ženskih, 13 moških in 57 ženskih tedaj 70 oseb je odpadlo in 9 moških in 6 ženskih t. j. 15 oseb je odpotovalo delo iskat si. — Od 1. januarja do 31. decembra je pa iskalo dela 3653 moških in 3214 ženskih t. j. 6867 oseb; 3856 moškim in 2811 ženskim t. j. 6667 oseb je bilo celo ponujeno; delo je pa došlo 3303 oseb in sicer 1770 moških in 1535 ženskih; odpadlo jih je pa 3957 oseb, namreč 2178 moških in 1679 ženskih; odpotovalo jih je delo iskat si 727 moških in 174 ženskih, tedaj 901 oseba. Brezposelnost je bila celo leto velika, posebno pri moških in bi bila še večja, ako ne bi bili dobili rudarji in industrijski kakor tudi poljski delavci dela v Franciji, Češkoslovaški, Nemčiji dobijo delo: 10 hlapcev, 5 viničarjev, 41 in Avstriji. — Pri mariborski borzi dela rudarjev, 1 vrtnar, 1 električar za Srbijo, 1 žagar, 3 tkalci, 2 krojača, 1 kuhar za kavarno, 2 popotnika, 30 delavcev za led, 6 vajencev, 22 kmečkih dekel, 24 šivilj za perilo, 3 sobarice, 6 služinj, 7 kuharic, 2 gospodinj, 1 pletilka, 1 šeparica za odejo, 3 vzgojiteljice, 1 varuškinja, 2 postrežnici, 2 natakarici, 3 pomožne delavke.

Gospodarske vesti. V Rumuniji so napravili sindikat za prodajo hrastovega lesa in računijo s tem, da bo začel v prihodnjih dneh obratovati. V prvi vrsti bo skušal doseči znižanje izvozne carine za rezani les in za doge. — V novembru o nakupile ruske državne nakupovalnice 100.7 milijonov pudov žita, za 50.5 milijonov več kot v novembru leta 1925. Od začetka kampanje so nakupile 355.5 milijonov pudov, v prejšnji kampanji pa 278.9 mil. pudov. — **Bančno komi. i o na Dunaju** so že odpravili, na njeno mesto bodo prišli najbrž bančni konzultorji. — Na Dunaju je bilo leta 1926 742 poravnanih in 196 konkurznih postopanj; odnosni številki za leto 1925 sta 996 in 200; gospodarski položaj se je torej obrnil na bolje. — Vsled krize v zadnjih letih so imele norveške banke zgubo 1¼ milijarde norveških kron. — Na svetovno gospodarsko konferenco, ki se bo sestala 4. maja, sme poslati vsaka država pet zastopnikov; delegati ne bodo oficijelne osebe, temveč strokovnjaki, ki bodo oddali svoje mnenje brez obveznosti za dotično državo. — Dr. Mikuseh je izračunal evropsko porabo sladkorja v kampanji 1925/26 na 8,420.000 ton surovega sladkorja, za 4.6% več kot v prejšnji kampanji. Ker bo znašala produkcija ca 7,600.000 ton, je zmanjkalo za ca 800.000 ton sladkorja. — Rumunske državne železnice so pri nemških združenih jeklinah naročile na reparacijski konto za 40 milijonov mark tračnice itd.; dobava bo trajala pet let. — Končnoveljavna kvota mednarodnega jeklenege kartela znaša za Češkoslovaško 1,430.000 ton, za Alpine Montan 411.000 ton, za ogrsko tvrdko Ri-

ma 300.000 ton. Tekom januarja se bodo pričela pogajanja tudi s Švedsko. — Zastopniki anatolskih železnic in turško delovno m.n.strasivo so se pogodili glede zopetnega nakupa teh železnic po turški državi. O pogojih je vse tajno. — Dekret italijanskega kralja določa, da je izvrševanje trgovine odvisno od dovoljenja, ki ga dajo občinske uprave. Kdor hoče dovoljenje dobiti, mora založiti prej kavcijo v višini 500 do 5000 lir; višina kavcije se ravna po dohodninskem davku. Kavcijo bodo naložili v državnem posojilu in jo bodo obrestovali. — O angleški obrestni meri beremo, da je pred pomladjo ne bodo znižali in da optimizem ni upravičen. — Pri avstrijskih kreditnih zavodih in hranilnicah so se vloge v novembru zvišale za več kot 8 milij nov šilingov in so znašale na koncu meseca 669 milijonov šilingov. — Letos praznuje praška železindustrijska družba 75 letnico svojega obstoja; ustanovljeno je bilo to podjetje leta 1852. — Tekom januarja se bodo sestali na Dunaju češkoslovaški, avstrijski in jugoslovenski interese v svrhu osnove delniške družbe, ki naj bi se pečala z izvozom živine in poljedelskih pridelkov iz Jugoslavije v Avstrijo in Češkoslovaško. — V letih 1918, 1919 in 1920 so poslali Italijani Poljakom velike množine vojnega blaga. Ta dolg, ki znaša 87.625.000 lir, bodo odplačali Poljaki do konca leta 1930. To je že četrti dogovor, ki so ga sklenili Poljaki o konsolidaciji dolga v inozemstvu. — V svrhu študija in pospeševanja eksporta bodo ustanovili Belgijci narodni odbor za eksportna vprašanja. — Licht je svojo cenitev evropske sladkorne produkcije spet reducirala, in sicer za 87.000 ton. — Vsak dan novi plavži začenjajo na Angleškem obratovati. V okraju Cleveland računijo, da bo obrat kmalu spet popolnoma normalen.

Najboljši šivalni stroj in kolo

je edino to

GRITZNER IN ADLER

GRITZNER IN ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opremljenih.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Paok v vezanju b. opremljen.

Večletna garancija

Delavnice za popravila.

Niske cene, tudi na obrabo.

Josip Petelinc

Ljubljana

glav. Prešovnega spomenika.

TRŽNA POROČILA.

Mariborski novoletni trg, dne 31. decembra 1926. Trg je bil z mesom, perutnino, ribami, divjačino in tudi z zelenavo in sadjem dobro založen. Kupčija je bila že zjutraj zelo živahna. Slaninarjev je bilo 77, ki so pripeljali čez 200 zaklanih svinj seboj. Prodajali so pa svinjino in slanino po navadnih cenah, t. j. Din 10.50 do 27 na drobno, po 14 do 17 Din pa na debelo; domači mesarji so ostalih pri svojih dosedanjih cenah. Perutnine in domačih živali je bilo komaj okoli 600 komadov. Cene so bile piščancem 25 do 35, kokošim 40 do 50, racam in gosem 60 do 100, puranom pa 80 do 200 Din komad, domačim zajcem 8 do 25 Din komad. Ribe (ščuke, krapi) so se prodajale

po 20 do 30 Din komad. Divji zajci 30 do 50 Din komad; zajčje meso 10 do 20, jelenovo in srnino meso pa po 30 do 40 dinarjev 1 kg. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Krompir 1.50 do 2 Din, kislo zelje 3 do 4, kislja repa 2 do 3, solata 3 do 4 Din kg, solata 1 do 2 Din kupček, ohrovt 1.50 do 2, karfiol 3 do 12 Din komad, maslo surovo 40 do 46, kuhano 44 do 48, čajno 50 do 60 Din kg; mleko 2.50 do 3, smetana 12 do 16, oljčno olje 28 do 36, bučno olje 18 do 22 Din liter; sadje: jabolka in hruške 3 do 12 Din kg, limone 0.75 do 1, pomaranče 1 do 3 Din komad. — Lesena in lončena roba 1 do 100 Din komad. Brezove metle 2.50 do 6 Din komad, koruzna slama 25 do 35 Din vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 28. decembra je bilo 7 voz sena in 4 vozovi slame, v soboto 31. decembra pa 8 voz sena, 3 vozovi slame in 1 voz stelje na trgu. Cene so bile senu: 80 do 110, slami 45 do 55, stelji pa 37.50 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejem (4. t. m.). Dogen 15.648 komadov; od tega 8234 iz Jugoslavije. Zmeren promet. Pocenile so se debele svinje za 15 do 25, mestoma do

30, a mesne celo do 40 grošev pri kilogramu. Za 1 kg žive teže notirajo: debele svinje I. 1.85—1.95, srednje teške 1.70 do 1.80, kmetijske 1.65—1.85, stare 1.65 do 1.70, mesne 1.70—2.30 šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (4. t. m.). V Ameriki so se tečajji le malo spremenili, dočim poročajo iz Budimpešte o malo priaznejšem razpoloženju. Na Dunaju promet v pšenici in rži mrtev. Malo živahnejše se je povpraševalo po turščici. Oves je dalje čvrst in se je domači oves podražil za 25 grošev. Ostale notice nespremenjene. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 40.75—41.25, Tisa (79—80 kg) 46—47; rž: 31.50—34.50; turščica: 23.25 do 24.25; oves: domači 25.75—26.25.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. januarja t. l. ponudbe za dobavo ovcjnega papirja; do 14. januarja t. l. za dobavo steklarskega kleja. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe za dobavo jamskega lesa; do 18. januarja 1927 za dobavo cementa, gramozu ter raznih plohov. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 16. januarja t. l. ponudbe za dobavo jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 15. januarja t. l. pri Središnjem uradu za osiguranje radnika v Zagrebu glede dobave in oddaje polaganja lesenih in terace-podov; dne 17. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic Subotici glede dobave brzojavnih drogov itd.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

TRIKO-PERILO
za moske, žene in otroke, volna, ržnih berak, rokavice, nogavice, doko enice, nahrtniki za telarje in lovce, dežniki, klobuki, klobuki, lepni robci, palice, viles, noži, kitarje potrebščine za šivilje, krojače, čevljarske, brivce edino le pri trvdki

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešovnega spomenika.

Prva žebliarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice.
Žebli za ladje, črni ali pocinkani.
Žebli za zgradbe, les itd.

Žebli za čevlje.
Spojke za odre in prage.
Spojke za ladje in splave.
Železne brane.
Zobje za brane.

Ključke za podobne, zid, cevi, žlebove itd.
Vijaki z maticami.
Podložne pločice.
Maticice.

Zakovice za tenderje, kotle, mostove, sode, pločevino, kolesa itd.
Vijačni čepi.
Verige.

Izdeluje lahke transmisije, popravlja strokovnjaške gospodarske stroje in epreme za vodne žage in mline.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Prodaja se samo na debelo trgovcem.

VINOČET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristinega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

prilporeča

špicerijsko

blago

raznoverstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznoverstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za dl-

žave s električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Vse vrste trgovske knjige kot: ameriški journal, glavne knjige, biografske knjige, vsako vrste širace, bloke, mape kakor tudi vse vrste šolske zvezke Vam nudim s svojimi prvovrstnimi izdelki najugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florijanska ulica št 14

knjigoveznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko!

Na malo!

Naročajte in razširjajte

povsod „TRGOVSKI LIST“!

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. Lastna knjigoveznica TELEFON ŠT. 552

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, statute, vabila, letake, lepake, posetnice I. t. d. TELEFON ŠT. 552